

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek.
Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitised at Gothenburg University Library.
All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text.
This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

2:a årg.

Den 10 februari 1901

N:r 20

Återgiftande af text eller illustrationer ur HVAR 8 DAG utan särskild öfverenskommelse förbjudes.

INNEHÅLL: *Generalen greve Sven Lagerberg* (med 1 porträtt). *Giuseppe Verdi* (med 1 illustration). *Drottning Victorias minne* (med 1 illustration). *Ute bland skären*. Skizz för HVAR 8 DAG af Gösta Geijer. *Stockholms nya idrottspalats* (med 1 illustration). *Ett nytt norskt skidlopp* (med 1 illustration). *Ögonblicksbilder från riksdagen, I* (med 4 illustrationer). *Från vintersport-lästingarne i Göteborg* (med 3 illustrationer). *Stockholms utskänkings aktiebolag* (med 8 illustrationer). *Konsten eller kärleken*. Från tyskan för HVAR 8 DAG). *Herman Bang på uppläsningstourné* (med 1 porträtt). *Veckans porträttagalleri* (med 8 porträtt). *Albert Ekrensvärd* f.

D. F. BONNIERS BOKTRYCKERI AKTIEBOLAG. GÖTEBORG. 1901.

HVAR 8 DAG.

Foto. Florman, Sthlm.

Generalen greve SVEN LAGERBERG.

Om man frågar en stockholmare, hvem hufvudstadens populäraste person är, får man i de flesta fall till svar: »Det är greve Sven!» Och stockholmarens småler för sig själf redan vid tanken på den gamle generalen.

Hvarför är greve Sven Lagerberg då så populär? Har han gjort några särskilda storverk? Knappast. Han har, tack vare sin stora begåfning i allmänhet kommit långt fram i världen, men man kan icke säga, att han på något afgörande sätt ingripit i fosterlandets öden eller för öfrigt gjort sig bemärkt genom några särskilda bragder. Och dock är han mera populär än både våra framstående politici och upptäcktsresande och författare!

Han har blifvit det genom sin rättframhet, sitt fullständigt lika bemötande af alla människor, de må tillhöra samhällets högre eller lägre klasser, och sin slagfärdiga kvickhet. Greve Lagerberg är, som bekant, icke den, som sticker under stol med sina åsikter eller skräder ord. Han har till och med en liten ovana: att icke alltid välja de vackraste orden, när han talar.

Huru som helst, Stockholms öfverkommandant, generalen och greven, har blifvit populär som ingen annan genom sitt ogenerade uppträdande, sin frimodighet och frispråkighet. Att han är allmänt känd i hufvudstaden är heller icke underligt, ty om greve Lagerberg icke får vistas utomhus på rörlig fot 3 à 4 timmar dagligen, mån han icke bra. Hans vigör är beundransvärd, och dock ingick han helt nyligen i sitt 80:e år, och här om året råkade han ut för ett benbrott samt insjuknade sedermera i lunginflammation. Men greven kom sig åter — det var icke heller någon som trodde, att han ej skulle göra det — och nu ser man den välbekanta gestalten åter röra sig å Karl XIII:s torg, på Strandvägen och annorstädes hvarenda dag så godt som hela året om. Ty greve Lagerberg är en den mest inbitne stockholmare. Lämnar han på sommaren under några veckor hufvudstaden, begifver han sig åtminstone icke längre bort än till Saltsjöbaden. Där trives han också — kanske därför, att han där ser så många stockholmare omkring sig!

* * *

Carl Sven Axel Lagerberg — son af öfverstelöjtnanten greve Carl Sven Lagerberg och grefvinnan Hedvig Beata von Rosen — föddes i Göteborg den 26 januari 1822. Han blef 1839 underlöjtnant vid Andra lifgardet och 1866 dess öfverste och sekundchef, 1867 generalmajor, 1880 generalbefälhafvare i Fjärde militärdistriktet och generallöjtnant, 1882 äfvenledes öfverkommandant i Stockholm och ordförande i krigshofrätten samt 1889 chef för Femte arméfördelningen och general. Han lämnade fördelningsbefälet 1890, men är, som bekant, fortfarande öfverkommandant och ordförande i krigshofrätten.

Vid 28 års ålder anställdes greve Lagerberg som adjutant hos kronprinsen, sedermera konung Carl XV, blef 1867 dennes förste adjutant och har alltifrån konung Oscar II:s tronbestigning varit dennes förste adjutant och chef för H. M:s stab. Greve Lagerberg var 1867—84 ledamot af Första kammaren för Älfsborgs län. Han har tagit verksam del i en mängd militäriska komitéer: exercisreglementskomitén 1860, militärläroverkskommissio-

nen 1865—66, krigsundervisningskommissionen 1866—67, svensk-norska exercisreglementskomitén (ordf.) 1869—70, härordningskomitén 1873—75, landtförsvarskomitén 1880—82, komitén ang. tjänstgöringsreglemente för armén (ordf.) 1886—88 och fan-komitén 1888—92. Greve Lagerberg är, helt naturligt, serafimerriddare och innehar för öfrigt en mängd utländska ordnar.

* * *

Den naturliga enkelhet, som satt sin prägel å greve Lagerbergs person, utmärker också den gamle generalens bostad fyra trappor upp i ett hus vid Brunkebergstorg. Hans bostad är lika karaktäristisk som han själf — säger en intervjuare, som här om året besökte honom med anledning af hans 60-årsjubileum som officer i svenska armén — enkel, gammaldags hemtreflig, ingenting som glänsar, men så mycket mer gediget. Han mottar mig i det rum, som utgör på samma gång hans sängkammare och arbetsrum. Bord och bokskåp i blankpolerad gul lind, borden fyllda med en mängd småsaker, på väggarna afbildningar af hans vänner och bekanta, konungar, prinsessor och hans närmaste släktingar; i högra hörnet en enkel, bred säng, där bredvid en gammalmodig soffa.

Under samtals gång förklarade greve Sven, att han knappast trodde, att det fanns en mera genuin stockholmare än han. »Jag kom hit en mörk vinterafton år 1828 och har allt sedan dess varit bosatt i den här staden.»

Beträffande Stockholmslifvet ansåg greven, att det i det stora hela blifvit bättre. »Jag tycker om, att det blifvit mera demokratiskt, att hvar och en numera får komma till sin rätt. Det är inte så exklusivt och så fullt af undantagsfall som förut. Men det är inte riktigt samma stil på det som i min ungdom. Det börjar bli för luxuöst och för dyrbart samt på samma gång prägladt af en viss tomhet. Se-t. ex. på Djurgården! Förr i tiden brukade vi alltid gå på Blå Porten; det låg så där i en vinkel, och man kunde uppsöka så små gemytliga hörn där. Då var det stil på Djurgårdslifvet. Man kunde tillbringa en hel dag där ute och ha rasande roligt, utan att det kostade mera än ett par, tre kronor. Går man nu dit ut till de nya etablissemangen, kostar det ju sådana summor, att man måste vara mycket rik, för att inte ens ekonomi skall vara rakt i ordning för flera månader.»

Hvilken annan högt uppsatt person talar i vår tid så rätt fram och uttrycker så demokratiska tänkesätt?

* * *

Till sist ett litet yttrande af greve Sven, hvilket ådagalägger hans oförskräckta slagfärdighet. Den som skriver dessa rader hörde själf, när det fälldes, och anekdoten har aldrig förut varit i tryck synlig.

Det var på Saltsjöbaden. Greve Lagerberg stod och talade med en stockholmare, känd för sina mycket radikala åsikter. Då kom en af prinsarne förbi, man hälsade, och den radikale stockholmarens sade, när prinsen aflägsnadt sig:

»Det är förfärligt, hvad prinsen är lång.»

»Ja, ni, hr X.,» replikerade greve Sven ögonblickligen, »ville naturligtvis hälst, att han vare ett hufvud kortare!»

O. R.

GIUSEPPE VERDI.

Korrespondens till HVAR 8 DAG.

Från Milano kommer nu slutligen, under veckor väntad, underrättelsen om att Verdi är död, att Italien förlorat sin nu och år tionden tillbaka störste tonskaldare. Sedan Rossinis död har ingen italiensk komponist kunnat fröjda sig åt en sådan hedersplats i sitt eget land och en sådan utbredning af sina tonskapelser öfver hela världen som den nu i den höga åldern af 89 år aflidne.

Giuseppe Verdi har, liksom så många andra stora konstnärer, arbetat sig upp till sitt konstnärskap under en ofta bitter ekonomisk strid. Hans fader, innehafvare af ett litet byvärdshus nära Busseto, egnade föga intresse åt sonens uppfostran, och det var först då han utifrån blef uppmärksamgjord på gossens påfallande musikaliska begåfning som han köpte en gammal spinett åt

vecklades äfven så att han, blott 15-årig, på ett utmärkt sätt ledde ett utförande af Haydns »Skapelsen».

Då Verdis första opera »Oberto» 1839 gafs å Scalateatern, stod kritiken afvisande, fiendtlig, medan folket här kände ny musik, som gick till hjärtat. Först hans andra opera, »Nabuccodonosor», 1842, skaffade honom äfven fackmännens bifall, och detta var ännu mera fallet med »Ernani», 1844. Men det var egentligen — sedan Verdi under tiden med fabulös skaparkraft komponerat bl. a. »I Lombardi», »Macbeth», »Luisa Miller», »Stiffelio» — först med »Rigoletto» som Verdi skapade världsröykte åt sig. Och »Rigoletto» följdes af »Trubaduren» och »Traviata», de ännu populäraste af Verdis verk. I dessa arbeten, som inleda en ny period i konstnärens lif,

Foto. Tempestini, Spezia-Mortegatini.

DEN AFLIDNE, ÄLDRIKE KOMPOSITÖREN VERDI
I KRETSEN AF SIN FAMILJ.

honom och fick organisten i byn att handleda den unge Giuseppe under hans första steg in i musikens värld.

Det dröjde emellertid icke länge, förrän Verdi hade lärt allt hvad organisten kunde lära honom. Lyckligtvis blef en köpman i Busseto nu intresserad för honom och understödde honom med ett stipendium, så att han skulle kunna i Milano skaffa sig en grundlig musikalisk utbildning.

Men, märkligt nog — och lärorikt sedan man nu har Verdis glänsande konstnärbara såsom bevis — vägrades den unge mannen inträde i Milanos konservatorium — emedan direktören ansåg honom sakna musikalisk begåfning! I stället tog nu kapellmästaren Lavignas hand om honom och gaf honom undervisning på det honom egna sättet. Han egnade icke någon nämnvärd tid åt att inviga sina lärjungar i musikens teori o. d., utan lät dem på egen hand bedrifva sina studier. Han inskränkte sig till att låta eleverna komponera och att korrigera deras kompositioner. På detta sätt utvecklades Verdi fritt och själfständigt och så hastigt, att han efter en kort tid försökte sig på större kompositioner, som redan de vunno bifall. Verdis dirigentalang ut-

träder först tydligt det Verdis maner fram, som senare ofta återkommer och som vittnar om stor konst: Verdi framställer samtidigt motsatta känslor och förmår, trots stämmningskontrasten, smälta dem harmoniskt samman. Exempel härpå är i »Aida» egypternas dödssång och den samtida kärleksduetten.

Efter »Traviata» följde »Maskeradbalen», »Ödets kraft» och flere andra arbeten.

I alla dessa kompositioner hade Verdi följt sina stora landsmän, Bellinis och Donizettis, vägar. Men med sin 1867 för den stora operan i Paris skrifna »Don Carlos» började han afsluta kontot med den specifikt italienska operan, och i »Aida», som komponerades för festligheterna vid Suezkanalens öppnande 1871 och första gången uppfördes i Kairo, är denna hans metamorfos fulländad.

Han har kommit under inflytandet af den franska operan och ännu mera påverkats af Wagners väldiga reformation inom den dramatiska musiken. Verdis individualitet förlorade ingenting härpå, därtill var han en alltför stark konstnär. Men han fattade en fläkt af de nya ideerna och omformade dem i sin konstnärsindividualitet. I stället för den förhärskande

melodiska principen i »Traviata» och andra, trädde i hans nya operor sanningen såsom högsta lag, den målmedvetna, karaktäristiska färgen och lifvet öfver det musikaliska uttrycket. I stället för naiviteten trädde en imponerande patos, djup och äkta lidelse, konstnärlig reflexion. I »Othello», 1887 och i »Falstaff», 1893, alltså skrifven då komponisten var 80 år, har Verdi ytterligare fullkomnat sitt konstnärskap i denna riktning. Medan »Othello», komponerad vid 76 års ålder, måste gälla såsom maëstrons mognaste dramatiska arbete, har tondikaren i det musikaliska lustspelet »Falstaff» gifvit ett beundransvärdt prof på sin geniala, icke förut framträdande läggning åt den fina komiken, åt musikaliskt filigranarbete.

Utom operor har Verdi komponerat åtskilligt, deribland en formfulländad stråkkvartett i E-moll.

Verdi har gått fram som en reformator i Italien genom skapandet af det äkta musikdramat.

Och öfver hela världen har hans musik gått segerande; hans namn är för alla tider inskrifvet i musikens gyllene bok. För den nya generationen i Italien står Verdi som en af de allra störste i musikens rike, och landet har nationalsorg vid hans bår.

Efter ungdomens strider och bittra sorger, som kulminerade då midt uppe i hans svåraste ekonomiska belägenhet hans älskade hustru och deras två barn rycktes från honom — under en tid då han på grund af kontrakt måste arbeta på en komisk opera — bjöd ålderdomen lugn, ära och välgång. På egna stora landtods kunde Verdi tillbringa det sista skedet af sitt lif, och vid hans död lemnar han 7 millioner lire efter sig. Detta ehuru han utöfvat en storartad välörenhet, ehuru han årligen bortskänkte sina räntor och ännu mera. Unga konstnärer hade alltid i honom en frikostig gynnare och för de äldre har han sört genom det af honom bygda musikerhemmet i Milano, en fristad för fattiga, åldriga musiker.

DROTTNING VICTORIAS MINNE.

SORREGUDSTJÄNSTEN I STOCKHOLM.

Fotografi för HVAR 8 DAG af fotograf Thorncliff, St_hlm.

Öfverallt i världen, där engelska församlingar finnas, ha sorgemässor hållits för drottning Victoria. Så ock i Stockholm och Göteborg. Vid minnesgudstjänsten i hufvudstaden såg man konungen, prins Carl, nästan alla statsråden, diplomatiska kåren, högre ämbetsmän — en så lysande samling som det lilla tämplet vid Wallingatan aldrig skådat. Minnstalet hölls af pastorn dr

Shepherd. Vår bild visar kyrkans dekoration: Öfver altaret hängde ett svart jättedok med silfverne »V. R.» och en krona i midten jämte ett gyllene kors samt en mängd palmer och andra exotiska växter. Hvarje pelare i kyrkan var om lindad af en svart jätterosett med »V. R.» i silfver på flikarna, och kring väggarna hängde hvita sorgedok med svarta stjärnor och kronor.

UTE BLAND SKÄREN.

Skiss för HVAR 8 DAG af GÖSTA GEIJER.

Fisket var länge en inkomstbringande binäring för det västliga Wermlandsnäs strandbebyggare, så länge fisken gick till innanför skären och långt in i småvikarne. Ja, en och annan uteslutande fiskare kunde med den tidens primitiva redskap och trots de få och aflägsset belägna afsättningsplatserna, till och med bereda sig ett ganska bekymmerfritt och betryggadt uppehälle. Men så utsträckte den närmast provinsstaden boende och mera sakkunniga fiskarbefolkningen sitt fiske allt längre söderut, till sist utanför hela näsets västra strandremsa, där den med sin tidsenligare och mera vidtomfattande redskap afstängde fjärdarnes yttersta inlopp och sålunda uteslöt fisken från de inre vattendragen. Den stackars, fattige strandbon, som af naturen säfelig och oföretagsam och genom sin bygds isolering från alla mera kulturella framsteg aldrig kommit sig för att gå på djupet med någonting, fick nu — då fiskeri- och kommunalstyrelser till en början i denna sak höllo sig på neutralt område — lik månen »blott se på», huru främlingarne därute gjorde den ena rikliga fångsten efter den andra i fiskvatten, där laxen och siken förut i mångfaldiga år fått fortplanta sig i så godt som ostörd ro.

Samma passivitet från bygdefolket. när deras inkräktare utan vidare slogo sig ned på deras bygd och månadstals, ja, ibland hela vintern, när sjön låg isfri, stannade kvar och fortsatte sitt vinstgivande förvärf. De hade, med ett ord alla chanserna på sin sida och begagnade sig af dem i så obegränsad utsträckning, att fiskeristyrelsen, för att de ädlare fiskslagen slutligen ej fullständigt skulle utrotas, till sist fann sig föranlåten ingripa och med grundligare bestämmelser och strängare kontroll sätta en gräns för denna mer än vanligt toleranta laglöshet. Då bröto de objudna gästerna upp och lämnade för alltid bygden. Många år ha gått se'n dess, men från deras uppehåll därstädes lever ännu minnet af en episod, lifligt befäst genom bygdesägnen.

Det är egentligen om denna, det här är fråga.

* * *

»Hade vi i tid gett oss af från Lidköping i morse, medan sunnan ännu höll i, så hade vi varit hemma vid det här laget. Nu hvarken här eller brister isen genom skärgården, och vi ha intet annat val än öfvernatta här och invänta daggroningen. Gud vet, om vi nånsin kan, ta oss i land.»

Det var Nils Falk, en af främlingsfiskarne, som så talade i den bistra novembernatten till Finn i Hökö från Näset, fiskare äfven han. De voro båda unge män, som under hemfärd, uppgifna af trötthet efter en ansträngande dagsrodd, och då vinden, som gått öfver på nordlig med ett fast isband, omöjligt att forcera, mött dem från Wermlandsskären, måst angöra det närmaste skär de stött på emellan Leckö och Lurö, de egentliga större utposterna i Vanern för Västergötlands och Värmlands skärgårdar.

En grupp förkrympta martallar gaf dem ett bristfälligt skydd och, tack vare en medhafd yxa, bränsl till en stockeld, som snart flammade med full låga. Dess lysvidd förmädde dock knappast krypa utom skäret, och, där den slutade, tog natt-

mörkret vid, tjockt och ogenomträngligt som en mur. Mot nordsidan knäppte och brakade det i isbandet, som kom allt närmare och närmare och nådde till sist skärets strand, men ville ej riktigt taga fast där, då strömdraget var för starkt.

Isen lade sig här blott som en hvit mörja, och i dess tunna, uppstående skärfvor frasade det eller klingade som glas, hvarje gång sugvattnet sänkte eller häfde sig under den tunna, porösa iskorpan kring stenrös och utskjutande bärgsknallar eller bröt igenom den i svarta fläckar, allt mer och mer utvidgade, ju mera de närmade sig eller sammanflöto med det isfria vattnet på sydsidan. Här låg stora, öppna sjön., och dess vattenblank, kolsvart och rufvande, bröt då och då fram genom det matta ljustöcknet.

De bägge männen hade redan vidtagit alla nödiga anordningar för natten och nu slagit sig till ro så nära elden som möjligt. Någon närmare samhörighet föreföll dock ej vara rådande dem emellan. Framträdande märkbar var äfven skiljaktigheten i deras yttre.

Den ene, Nils, liten, ljus och spensligt bygd, men med redbarhetens och en ärlig själs omiskännliga drag, den andre, Finn, en riktig tattartyp, jättestor, grof och svartmuskig, med ett elakt, onskefulldt utseende och ögon som ett lurande rofdjurs, färdigt när som hälst till ett språng öfver sitt offer. Den andre tycktes också iakttaga hans minsta rörelser med en synbar misstro och var lika fåordig som i sitt sätt tillbakadragen och vaksam. Många ord yttrade ej heller kamraten, och under en inbunden förbehållsamhet intogo de sitt kvällsmål ur det medförda matförrådet.

Men när jätten fattade det närstående bränvinskruset och med drinkarens ifver förde det till munnen, grundligt skattande dess innehåll, blef Nils orolig.

»Var försiktig, Finn», bad han saktmodigt, »du tog väl mycket till bästa i sta'n, och för den skull sitta vi nu här midt i natten i köld och mörker.»

Tattaren, utan ett ord till svar, mätte honom med en så ilsket upstickande och hatfull blick, att Nils blod likt det omgifvande elementet frös till is.

För att ej röja bristande självbehärskning och lugn reste han sig upp och började, som då man fryser om fötterna, stampande gå fram och tillbaka och därpå sakta dra sig ner till stranden, där båten låg. Där stannade han och försökte med blicken genomtränga mörkret. Vänd mot det håll där han trodde Finn befann sig, yttrade han i en ton, som skulle vara obesvärad:

»Det måtte vara snötjocka i luften. Fyren på Lurö är knappast synlig.»

Då hörde han strax bakom sig lågmäldt som en orms hväsande:

»Ha inga bekymmer om fyren på Lurö, du! Den kommer ändå aldrig att lysa dig hem mera, men väl ändå rätt in i evigheten.»

Nils vände sig hastigt och såg sig försiktigt om efter yxan, men den låg oåtkomlig på marken bakom Finn. Nils förstod strax sin taktik: mot den förkrossande stykan har jag endast räddande att sätta sinnesnärvaro och rådighet, försöka vinna tid och afvakta en möjligen hjälpsam och lycklig slump.

Tattaren fortfor, fräckt hånande: »Du, som är så gudsnådlig, har väl ingenting emot, om jag kostnadsfritt törpassar dig genaste vägen rakt in i himlen?»

»Jag», genmälte Nils med tillkämpadt lugn, »blef varnad redan i sta'n för ditt sällskap, men jag aktade ej varningen, för jag trodde fullt och fast, att allt gammalt groll emellan dig och mig nu för länge se'n vara glömdt.»

»Trodde du!»

Orden åtföljdes af ett skratt så rått och våldsam, att det riktigt gaf eko i bergskrefvorna.

»Du är drucken, Finn, du vet ej hvad du säger. Betänk för Kristi namns skull, hvad du har i sinnet, så att du ej får ångra en gärning...»

»Ångra!» afbröt Finn djäfvulskt. »En döende kan ej trå efter en dryck vatten mer än jag efter den här trefligheten så här i allsköns enighet emellan fyra ögon med dig. Först påtänkte jag verkligen dränka dig som en kattunge där ute i Kinnevikens, men begaf det, då det var för nära folk, som kunnat förstöra hela tillställningen. Här kan du skrika bäst du vill utan att en levande varelse hör dig, och jag kan få långpina dig så länge jag vill, innan jag ger dig fälknäppen. Kan du tänka dig ett bättre ställe än det här: tyst, mörkt, lugnt och ostörtd, inte en mänsklig kotte milsvidt omkring, men ändå kyrkgår'n aldeles inpå... Och så billigt se'n! Inte ett öre i utskylder hvarken till begrafning eller graftrum...»

»Finn, Finn! jag har en gammal, fattig, ensam och orkeslös mor att leva för. Hon har ingen annan i världen att stö' sig till än mig... Har du aldrig haft en mor, Finn?» Nils röst skälde af gråt.

»Vet inte. Vet blott att jag kom till lifvet på en tufva på Sörmon, höll på att bli vargmat, men fick leva för att frysa, svälta och tigga, försas från dörr till dörr, ibland med hugg och slag som ett osjäligt djur och slita ondt som en djäfvul. En gång var jag på väg att bli människa. Du vet bäst när? Jag kom från banarbetet och hade trälät hop en liten sparstyfver. Stugan stod färdig efter slit och släp natt och dag, och fisket artade sig. Då kom du och dina gelikar som strandröfvare och stängde å fiskvattnet, tog all fångsten, och vi fattiga satar, som inte maktade med att hålla så kostbara gräjer som ni, fick suga på ramarne. På knä din rackare, det skall bli en fröjd att få se hjärtbloden din rinna. Som du nu ligger, låg också jag en gång, *men gör det aldrig mer*, hvarken för f—n eller vår Herre.

»Hvad jag då tiggde och bad henne, 'Hökö-Anna', bad henne, att hon skulle ta mig till nåder och göra folk af mig. Men då kom du och tog henne ifrån mig. Äfven där var du framme och la ut dina satans garn och hon — hon gick villigt i dem. De va' finare än mina, kantänka! När du kröp in i hennes kammare, fick jag krypa in i — håk—tet.»

»Det var din egen skull, Finn. Du traktade ju efter mitt lif.»

»Asch, ville bara svala ditt heta blod med litet kallt stål...!»

»Och när du kom ut från häktet, och ingen ville kännas vid dig, hvem var det då som tog hand om dig, tog dig i sin tjänst och gaf dig kost och lön...?»

»Jag fuskade sist, men skall göra min sak bättre nu, skall du få se.» Finn böjde sig ned och grep fatt i yxan.

»Kost och lön, sa' du, för att dag ut och dag in se dig och henne och få ett lif värre än det värsta helvete. Det gjorde du mig ingen tjänst med. Och nu vill du hem, hem för att stanna för alltid, ta nybygget och nyodlingen och henne och gå till prästen... Ne-nej!»

Tvänne röster snärjde sig därefter tillsammans i lidelsefull förtviflan och vildhet, tills den ena med ens sprang upp i ett kulminerande, skärande nödrop.

— — — Gärningsmannens fot slant i det afgörande ögonblicket, han föll framstupa och dräp-slaget förfelade sitt mål... Blott på några stegs afstånd därifrån låg båten gungande på det öppna vattnet under en tvärbrant klippkant och förtöjd vid denna med sitt tåg. Att lossa detta och så ned i båten var ett ögonblicks verk. Nils grep tillfället, och tanke och handling följde blixtnabbt på hvarann. Farhågan att misslyckas i sitt uppsåt, gjorde Finn på en gång nykter. Han for upp, föll igen och hasade utför branten ned i sjön. Han fick själf nog att tänka på sitt eget lif, kom med möda upp på land för att se Nils försvinna i mörkret utåt sjön. Han rodde allt hvad han förmådde, obekymrad om hvart det bar.

Med ens höll han upp med rodden och lyssnade. Vinden hade åter slagit om, nu på ostlig, och med susande dån i luften och isbrott på skyhöga böljekammar kom snöstormen hvinande i fräsande raseri. Det blef en ny kamp på lif och död. Frostens stelnade allt mer och mer hans lem-mar, och öfvervåldigad af trötthet och kylans lömska sömn föll han framstupa och blef liggande orörlig på båtens botten. Då han åter kom till medvetande, låg han i en lastångares ljusa kaptenshytt och kände en behaglig värme sätta nytt lif i domnade krafter.

— — —
Manade af de hemiska nödropen, som pågått hela morgonväkten, men nu dött bort, hade lotsen från Lurö och hans medhjälpare, då stormen bedarrat, närmat sig platsen för det nattliga dramat därute i sjön. På skäret sågo de ett underligt föremål som de förut på afstånd ej visste, om det var en mänsklig varelse eller ett isblock. Då de kommo fram, syntes en man, hvilken brottsjöarna öfverspolat och till sist i döden omslutit med ett tjockt lager af is. Och i hvilken ställning! *På knä*, med blick och hopknäppta händer riktade mot — *höjden*.

STOCKHOLMS NYA IDROTTSPALATS.

Foto. Thornell's, Sthlm.

Bortom Idrottsparken invid Sturevägen reser sig en ståtlig byggnadskomplex, hvars egendomliga stil och storartade dimensioner göra ett verklig imponant intryck. Det är aktiebolaget *Tennis'* nya idrottspalats. Detta är ett präktigt bevis på, hvilken utveckling idrotten tagit i vår hufvudstad — en utveckling, hvilken till ej ringa del torde ha sin grund i det intresse som medlemmarne af konungafamiljen lagt i dagen för idrotten och dess utöfvare. Det nya idrottsplatset, som innehåller flere olika afdelningar och klubbbrum, är byggt efter ritningar af arkitekt T. Gruth och kostar inalles 200,000 kr. Efter svenska förhållanden är detta etablissement i sitt slag enastående.

ETT NYTT NORSKT SKIDLÖPP.

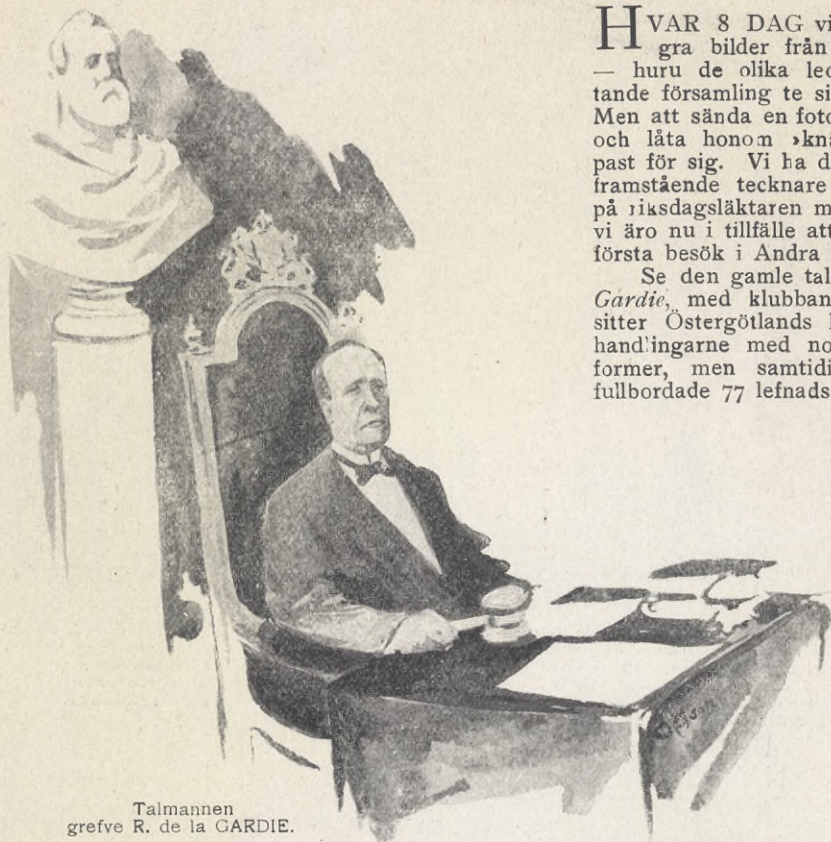
Foto. Skarpmoen, Kristiania.

SKIDÅKNING VID NYDALENS NYA BACKE.

Vår påpasslige Kristianiafotograf har sändt oss en bild från den första skidlöpningen vid den nya »skidbacke» som Nydalens Skiklub latit göra i ordning vid Kjelsaas. Backen lämnar intet öfrigt att önska — det visade sig vid proflöpningarne. Längden af hoppen var i genomsnitt 15 å 18 meter, men ett lyckadt hopp å 20½ meter gjordes äfven. Däremot blefvo tvenne löpare, som vågade 21½ meter, icke stående på benen.

ÖGONBLICKSBILDER FRÅN RIKSDAGEN. I.

Tecknade för HVAR 8 DAG af Oscar Andersson, Stockholm.

Talmannen
grefve R. de la GARDIE.

HVAR 8 DAG vill gärna visa sina läsare några bilder från riksdagens båda kammare — huru de olika ledamöterna af landets lagstiftande församling te sig, när de uppträda och tala. Men att sända en fotograf upp på riksdagsläktaren och låta honom »knäppa» farbröderna går knappast för sig. Vi ha därför bedt en af våra yngre, framstående tecknare att litet emellanåt titta upp på riksdagsläktaren med ritstiftet i handen — och vi äro nu i tillfälle att framlägga resultatet af hans första besök i Andra kammaren.

Se den gamle talmannen, grefve *Robert de la Gardie*, med klubban i handen! Lugn och trygg sitter Östergötlands läns höfding och leder förhandlingarne med noggrannt uppfyllande af alla former, men samtidigt helt rasht oaktadt sina fullbordade 77 lefnadsår. Det finnes ingen i kam-

maren, hvilken icke med vördnad och — hvarför icke? — också med kärlek ser upp till talmannen som med samma noggrannhet och jänmod fyller sin plikt, om också plenum drager ut till midnatt och däröfver.

Sven Adolf Hedins karaktäristiska drag äro känla öfver hela Sveriges land, ja i hela norden. Han är helt säkert kammarens främste talare; ingen annan har en så medfödd oratorisk begåfning som han och så skiftande tonfall i sin röst. När den gamle, nu mera

af sjukdom något brutne liberale kämpen reser sig från Stockholmsbänken för att tala, blir det alldeles tyst i kammaren. Vän och ovän samla sig rundt kring Hedins plats för att icke gå miste om ett ord af hans skarpa anföranden. Vår tecknare har synnerligen väl lyckats återgifva det betecknande i Hedins yttre uppträdande, med den skarpa blicken och den stora, eleganta gesten.

En person, hvilkens utseende äfven är bekant litet hvarstädes i vårt land, är hr *Paul Peter Waldenström*, riks tingsman allt sedan 1885 för Gefle stad. Också honom har vår tecknare tagit på kornet. Man ser, att den outröttlige lektorn håller på att säga något roligt, något som han själf finner vara mycket roligt och kanske åhörarne också. Ty hr Waldenström är en stor skämtare — det finnes personer, som aldrig vilja taga honom riktigt på allvar — och det är framför allt med ironiens vapen han söker komma åt sina motståndare. Vid årets s. k. remissdebatt — det plenum, då statsverkspropositionen remitteras till vederbörande utskott — var han naturligtvis framme, och man kan af vår bild se, huru han tedde sig, när han sade sina små vänligheter om järnvägsstyrelsen och rikstelefonen.

En annan talare i Andra kammaren, hvilken uppträdde vid remissdebatten, var hr *Gustaf Wallenberg*, en af Stockholms stads nye representanter. Gammal sjöman, uppträder hr

GUSTAF WALLENBERG.

S. A. HEDIN.

Wallenberg mest när det gäller sjöfartsnäringen, och han kommer då alltid fram med tungt vägande skäl för sina åsikter. Han vet alltid hvad han vill, och han är alltid praktisk i sina förslag. en de sunda realiteternas man. Vid remissdebatten talade

P. P. WALDENSTRÖM.

han för en förbättring af våra kommunikationer utom Sveriges gränser, så att exporten kan bedrivas så fördelaktigt som möjligt. Hr Wallenbergs yttre gör, som man af bilden kan se, intryck af stor viljekraft och säkerhet.

FRÅN VINTERSPORT-TÄFLINGARNE I GÖTEBORG,

söndagen den 3 Febr., meddela vi här några snapshots af den populäre skridskoåkaren U. Salchow, af fröken E. Sjöberg och hr C. Soldan, hvilka presterat en charmant samåkning, samt af en af skidåkarne, hr Samuelson.

Amatörfoto. Dahlman, Gbg.

STOCKHOLMS UTSKÄNKINGS-AKTIEBOLAG.

EN TITT IN PÅ NÅGRA »KROGAR».

Fotografier för HVAR 8 DAG.

Stockholms utskänkingsaktiebolag har den 30 sistlidne september ägt bestånd i 23 år. Ingen kan förneka — och ingen förnekar väl håller — det bekanta »Göteborgssystemets» nytta. Snart sagdt öfverallt i Sverige har det visat sig ha ett godt inflytande, i det att supningen nedgått samt ordning och reda införts i bränvinshandeln. Naturligtvis får man icke förbise eller på något sätt nedsätta nykterhetsorganisationens utomordentligt stora betydelse. År 1898 beräknades ju antalet organiserade nykterhetsvänner i Sverige uppgå till 300,000! Men att bränvinsbolagen också gjort godt, är otvifvelaktigt. Detta utesluter naturligtvis icke möjligheten af, att systemet i framtiden kan ändras så, att dess verkningar bli ännu större och bättre.

Är det en öfverdrift, om jag säger, att Stockholm i forna dagar, d. v. s. innan utskänkingsaktiebolaget fanns till, var bekant för sina »fulla karlar»? Efter mörkrets inbrott syntes litet hvarstades i gränderna, mest naturligtvis i krogarnes närhet, berusade personer, som väsnades och stälde till spektaket. En glädjande förändring har inträffat häri. Man går nu mera lugnt förbi hvilket utskänkingsställe som helst, och man ser endast sällan berusade personer på gatan. Under det att antalet för fylleri sakfälda personer under tiden i oktober 1876 till 30 september 1877 utgjorde 49 på 1,000 invånare sjönk den under bolagets första

verksamhetsår i oktober 1877 till 30 september 1878 till 40 på 1,000 invånare. Denna siffra har sedermera varit djupt därunder, om den också, af särskilda skäl, på senare tiden åter uppgått. . . . Kvällen den sista september 1877 var alltså en för Stockholm betydelsefull kväll: nästa morgon skulle ju utskänkingsaktiebolaget börja sin verksamhet. De gamla krögarna voro naturligtvis icke nöjda med tingens nya ordning, och märkvärdiga rykten hade utspridts: man skulle icke få något bränvin mera; bolaget skulle bjuda på — ja, säg hvad! Inne i kroglokalerna fick man den a minnesvärda afton fri traktering, och i de ofta smutsiga och mörka lokalerna ljud skrålet ännu högre än vanligt och olika spel bedrefvos. . . . Det var icke utan, att höga vederbörande fruktade allvarliga oroligheter. Polisen syntes öfverallt manstark, och, om jag icke misstar mig, var militären i beredskap att när som helst hjälpa polisen.

Men natten gick — och under natten, sedan krogarna slagits igen, ordnade utskänkingsaktiebolaget för sig. Och på morgonen fans det både utskänkingsställen och minuthandelsställen; och någon brist på bränvin var det icke.

Men dess bättre visar sig efterfrågan af denna vara nu, relativt taget, så minskad, att brännerierna i dagarne börjat inskränka sin fabrikation.

* * *

HVAR 8 DAG.

Foto. Ellquist, Sthlm.

KROGEN I GAMLA KUNJSHOLMSBROGATAN.

Foto. Ellquist, Sthlm.

KÖKET I N:o 10 BRYGGAREGATAN.

Stockholms utskänkingsaktiebolag har alltifrån första stunden haft lyckan att skötas af framtående och synnerligen redbara personer — något som torde vara allmänt erkänt. Och att det också behöfts personer, vuxna sitt ansvarsfulla

kall, kan man lätt förstå af det stora omfång, som bolaget, betraktadt som affär, har. Under det sista försäljningsåret, 1 oktober 1899 till 30 september 1900, uppgick nettobehållningen till icke mindre än 2,620,858 kr. 77 öre, och då bolaget för året erlagt

Foto. Ellquist, Sthlm.

KROGEN I N:o 10 BRYGGAREGATAN.

15,103,500 kr. i försäljningsavgifter, fick det allmänna sålunda uppbära af bolaget 2,724,358 kr. 77 öre. Häraf utgjorde 355,398 kr. bolagets behållna inkomst af de å enskilda öfverlätna försäljningsrättigheterna, så att bolagets egen försäljning inbragte 2,369,960 kr. 77 öre eller 47,36 öre för hvarje såld liter spirituosa och vin. Bolaget hade nys-nämnda år af sina 80 minuthandelsrättigheter använt 27 för egna minuthandelsställen, där bränvin och därmed jämförlig spirituosa säljes till afhemtning, och 51 hade mot afgift varit öfverlätna på enskilda personer för försäljning, likaledes afhemtningsvis, af s. k. bättre spirituosa, i. v. s. all sådan utom bränvin (vinhandlare). Af bolagets 150 utskänkingsrättigheter hade under året 85 mot afgift varit öfverlätna åt enskilda personer för idkande af restaurant- och schweizerirörelse, och 55 rättigheter utöfvats å bolagets egna utskänkingsställen (»krogarne»).

Utskänkingsaktiebolagets verkställande direktör ha varit hr *Joseph Rubenson* och v. hära lshöfding *Axel Lundvall*, hvaraf den förre tog en synnerligen verksam del af bolagets organisation och, erfaren kommunalman, som han var, synnerligen väl egnade sig för befattningen. Den senare hade förnämligast att syssla med de många juridiska spörsmålen. Häradshöfding L. afled år 1898, och hr R. lämnade sin direktörspost samma år, då han erhöll pension.

Utskänkingsaktiebolaget har nu mera på grund af förändrade bestämmelser endast en verkställande

direktör, och är denne sedan 1898 Stockholms förre polismästare *Semmy Rubenson* — en kusin till hr *Joseph Rubenson* — hvilken 1899 med pension lämnade polischefsplatsen. Däremot har en särskild kassadirektörsbefattning tillkommit, och är grosshandlaren *Hans Sundström* kassadirektör.

Bolaget, som under den gamla regimen haft sitt kontor vid Stora Nygatan, har numera sina kontorslokaler i det präktiga, liffförsäkringsaktiebolaget Nordstjernan tillhöriga affärspalatset i hörnet af Malmstorgsgatan och Lilla Vattugatan.

* * *

På den senaste tiden har den — eller de — styrande i bolaget haft sig angeläget att skaffa så stora och ljusa lokaler som möjligt åt utskänkingsställen i stället för de gamla, trånga och mörka. Samtidigt vill man nedbringa »krogarnes» antal, så att ett nytt ställe skulle komma att ersätta två eller tre af de gamla.

Beträffande dessa reformer, hvilka skola gå ut på att lära arbetsbefolkningen älska ljus, utrymme och snygghet — något som utan tvifvel har godt inflytande på deras uppträdande i allmänhet och moraliska lif — befinner man sig ännu i en öfvergångsperiod. Man har dock redan medhunnit att få till stånd ett par utskänkingsställen, hvilkas lokaler tyckas förträffliga — om de också icke kunna komma att vinna priset i en eventuel täflan med lokalerna i de fem olika byggnader,

Foto. V. Wolfenstein.

VÄRDHUSET PÅ KUNGSHOLMEN.

Foto. V. Wolfenstein.

VARDSHUSET PÅ KUNGSHOLMEN. (Den s. k. bättre afdelningen).

som utskänkningsaktiebolaget för närvarande håller på att uppföra för egen del. Af de redan färdiga ställena är ett beläget på Bryggaregatan, strax bredvid Vasagatan och snedt emot det blifvande nya posthuset, ett på Malmskillnadsgatan, nära Hamngatsbacken, och ett på Kungsholmen, vid Fleminggatan. Det sist nämnda kallas »värdshus», och här får någon s. k. diskupning icke förekomma, utan bränvin serveras endast åt spisande gäster, hvarjämte maximikvantiteten häraf är högre än för de öfriga utskänkningsställena. Det är meningen att införa samma system på flere serveringsställen.

Lokalerna vid Malmskillnadsgatan upptaga 1,008 qv.-fot, och är huset

A. LUNDVALL.

J. RUBENSON.

Förutvarande direktörer.

S RUBENSON.
Nuvarande direktör.

19 fot högt. Samma siffra för lokalerna vid Bryggaregatan och Fleminggatan äro 1,425 och 15 samt 1,403 och 17. Vid Brunnsgränden kommer nu det bästa stället till stånd. Det blir 2,000 qv.-fot och 16 fot högt samt får en väldig hall. Vid Odengatan blir ett annat ställe, 1,632 qv.-fot och 16 fot högt, vid Jakobsgatan ett »värdshus», 1,316 qv.-fot och 14 fot högt, vid Hornsgatan ytterligare ett 1,740 qv.-fot och 16 fot högt och slutligen ett vid Schéelegatan, 1,035 qv.-fot och 15 fot högt.

De nya ställena erhålla stora serveringsrum, hvarifrån maten genom flera luckor skjutes in i matsalen, samt rymliga diskrum.

KONSTEN ELLER KÄRLEKEN.

Från tyskan för HVAR 8 DAG.

Frenetiskt bifall dånade genom salongen. Ridån måste gå upp om och om igen, men den som bifallet gällde, signora Teresina Bisaldi, visade sig icke. Med en axelryckning och ett par ord måste regissören framföra hennes ursäkt. Men publiken ville icke bli lugn. Den ropade på henne allt ifrigare och ville se sin afskedstagande gunstling än en gång.

Teresina hörde detta oväsen. Hon hade sjunkit ned på en stol bakom kulisserna och dolde i händerna sitt ansikte, öfver hvilket tårarna stömmade. Hon hörde bifallet och bravoropen, som hon så högt älskade. Men hon kunde ej gå in på scenen. Hon kunde ej åter visa sig för den man, som satt där i främsta logen och hela aftonen haft sina ögon oafslåttligt fästade på henne — han, som kastat till henne den gula ros, som hon nu förde till sina läppar.

Den mannen — hennes make, hennes make, som öfvergifvit, nej som hon öfvergifvit. Rosen? Hvarför hade han väl kastat till henne denna gula ros? Emedan hans kärlek till henne förbleknat liksom denna? Hon suckade djupt och på nytt strömmade tårarna öfver hennes ansikte.

Därute i salongen blef det så småningom tyst och under det att det ena ljuset efter det andra släcktes och den tunga järnridån rullade ner, tänkte Teresina på sitt lif

*

Som ung flicka hade hon sjungit på konserter i sin födelsestad. Man beundrade hennes röst, man beundrade hennes vackra föredrag, man sade att hon var som skapad för operan. Så uppträdde hon för första gången i »Sömnängerskan». Man blef bedårad af hennes behag, hänryckt af hennes sång och slagen af hennes spel. Hon kände att på scenen var hennes plats, ty hon kände hur hvad hon skapade trängde fram ur hennes innersta.

Hon skyndade från den ena scenen till den andra, från triumf till triumf. När hon måste hvila ett par dagar kände hon sig olycklig — så hade det blifvit hennes lufs behof att låta sin själ gå upp i sång och spel. På sitt triumftåg kom hon äfven till Wien. Det blef en vändpunkt i hennes lif, ty där kom den dag, då hon blef bekant med honom, grefven, en man med stadgade nästan stränga åsikter. De lärde känna hvarandra närmare och att älska hvarandra. Han bjöd henne sitt hjärta och sin hand — hon sjönk strålände af lycka till hans bröst. Och inom kort voro de ett lyckligt äkta par.

Smekmånaden tillbrakte de hos Alfreds mor på hennes slott i Steiermark. Teresina blef alldeles förtjust i den gamla grefvinnan, som intog henne genom sitt förnäma väsen, sin värdighet och den innerliga ömhet hon visade för sin son. Ofta satt den unga grefvinnan vid den gamlas sida och lyssnade till hennes kärleksord. Hon lefde blott för sin son. Teresina skulle aldrig förgäta, huru mycket hon älskade Alfred, som nu nästan glömt sin gamla mor och blott lefde för sin unga maka.

Tre månader runno undan i kärleksrus, i hemmets stilla lycka.

Men en dag sade hon helt lugnt till sin man: »Vet du, Alfred, nu ha mina ferier räckt länge nog. Nu vill jag ut och du följer med mig!»

Han studsade tillbaka, smärtsamt öfverraskad. Det vore ju omöjligt! Hans maka på scenen! Nej! Det finge ej ske och hon kunde själf icke mena allvar. Det vore blott en tillfällig nyck af henne, ett ögonblicks öfvervinning.

Nej, det vore ingen nyck. Hon vore ju född för scenen och längtade af hela sin själ dit igen. Han bönföll henne — det vore omöjligt för hans maka att visa sig på scenen.

Han blef vred —

»Men det är mitt lif!»

»Och din make, din kärlek?»

»Alfred . . . hur kan du tvifla på min kärlek!»

Men jag måste äfven uppfylla mina pligter mot den konst, hvars eld förtär mig, man har ej blott pligter mot sig själf och sina älskade

Men det kunde han ej förstå. Hon teg, ty hon såg hans sorg. Det skulle snart komma den dag, då han skulle få öfvertyga sig att hon hade rätt.

På hösten foro de ut på resor. Under sitt uppehåll i en residensstad fick hon höra att man på aftonen skulle gifva »Sömnängerskan», men att spektaklet måste inställas på grund af primadonnans opasslighet.

Den gamla lusten kom öfver henne med obetinglig makt. Hon skyndade till direktören och denne var naturligtvis endast alltför glad öfver detta erbjudande. Men först när det af affischtaflorna blef bekant att den berömda operasångerskan Teresina Bisaldi skulle uppträda, omtalade hon allt för sin man. Han blef utom sig. Han hade trott hennes kärlek var så stark, att hon kunde öfvervinna denna nyck, kufva denna lust. Han bad och besvor henne att icke uppträda. Hon stod fast vid sin föresats. Han befallde — det tjänade till intet.

»Så välj då — välj mellan mig och rampen! Om du uppträder, äro vi skilda — för alltid.»

Hon fäste ingen vikt vid hans häftigt utslungade ord utan uppträdde. Hon kände sig icke glad till mods, ty Alfred hade lämnat henne på eftermiddagen, efter att ha gifvit henne en innerlig kyss och med hennes händer i sina fäst en lång, varm blick på henne. När hon for till teatern hade han ej kommit tillbaka. Hon blef beklämd till mods. Förgäfves tittade hon genom hålet på ridån ut i salongen för att upptäcka honom. Hon såg honom icke. Hon sjöng sitt parti hänförande vackert som i gamla dagar, med kraft och djup känsla. Dånande bifall, blommor och lagerkransar. Efter föreställningen skyndade hon hem för att återse honom

På hotellet meddelade man henne, att grefven rest och lämnat ett bref.

Det var blott några rader. Han tog afsked af henne för lifvet. Den enda önskan han byst, hade hon ej velat uppfylla. När hennes kärlek till teatern vore starkare än hennes känslor för honom, så skulle skilsmässan icke smärta henne. Han ville icke omtala hur han själf lede. Det tjänade icke vidare till någonting. Hon skulle bli lycklig. Han hade blott en bön till henne — att hon icke gjorde något försök att återse honom. Ty hvarför vrida kring knifven i såret

Det var en svår, svår stund. Hon satt stum, med händerna mekaniskt hopknäppta. Hennes läppar darrade, gråta kunde hon icke. Inom henne stormade det och sjöd. Hon skulle aldrig återse honom, mannen, som hon älskade, som hon älskade så oändligt högt!

Hon ilade från gästspel till gästspel. Hon ville döfva den gnagande, sargande smärtan som aldrig lämnade henne. Förgäfves hade hon sökt att komma honom på spåren

Först i dag hade hon återsett honom. Han satt alldeles framför henne, lyssnade till hennes

sång och kastade en blek ros till henne. Det hade åter rifvit upp de gamla såren, Alla de gamla känslorna, som aldrig slumrat in, hade på nytt stormat fram. Hennes kärlek stod åter som en jätte öfver henne och hon kände att denna kärlek dock var starkare än konsten.

Hon såg honom och kände att hennes spel stod som under en förtrollning. Men aldrig hade hennes sång klingat så djup, så äkta, så sann och känslofull som i afton.

Hon dolde ansiktet i sina händer och grät sakta. Scenkarlarnes buller väckte henne så till besinning. Uttröttad vacklade hon med sina kransar och blommor till sin loge och lät mekaniskt kläda om sig.

Det var med möda hon steg upp för trappan ut till sin vagn.

Där stod en mörk gestalt och öppnade dörren.

»Alfred, Alfred!»

»Teresina!»

Hon kastade sig till hans bröst och den förvånade mängden, som samlats för att få se en skymt af den berömda sångerskan, drog sig diskret tillbaka

»Teresina, din korst har besekrat mig — tillhör den — men tillhör äfven mig!»

»Nej, nej, älskade, endast dig, endast dig!»

Han tryckte henne till sig och lyfte så sin återfunna brud upp i vagnen

HERMAN BANG PÅ UPPLÄSNINGSTOURNÉ.

Stockholm och Göteborg ha i dagarne att vänta ett intressant besök. Den märklige dansken Herman Bang, författaren, journalisten, uppläsaren, skådespelaren och sceninstruktören, kommer på en tourné, som börjat i Kristiania, att låta höra sig som uppläsare. Han kommer icke långt efter sedan August Lindberg slagit igenom med *sin* första uppläsning. Detta skall göra Bangs uppträdande dubbelt intressant, ty ingen kan förneka att han och Lindberg i mångt hafva sina beröringspunkter.

Herman Bang är en så egendomlig personlighet, hans verksamhet så omfattande och hans betydelse i den nordiska litteraturen så stor, att hans tourné kommer att väcka stor uppmärksamhet.

Bang är en orolig ande, och sedan 1884 har han ock fört ett kringfläckande lif dels hemma dels i utlandet. Diktare och tidningsman, regissör och dramatisk lärare — alltid begejtrad af stora uppgifter, men dock intresserad af den obetydligaste händelse för dagen — plötsligen trött af släp och sjukdom men strax åter vid den spänstigaste vigör, färdig till nya ansträngningar, till ny strid — sådan har man tecknat Herman Bang och sådan är han. Han är en strindbergsk ande, men med danskens energi och företagsamhet i stället för svenskens mera indolenta väsen.

Herman Bang är född den 20 april 1857 och väckte redan tidigt uppseende som journalist genom sina med en egendomlig stil gjorda inlägg i de många

dagens frågor — främst litterära och dramatiska kritiker — på hvilka han med all ungdomens glöd kastade sig in. Hans romanförfattarskap — »Haablöse Slægter», »Fædra», »Stuk», »Tine» — är väl bekant i vårt land. De naturalistiska våldsamheter, till hvilka han gjort sig skyldig som målsman för

en zolaistisk skola, har naturligtvis mött opposition, samtidigt med att den sällsamma stilen ej kunnat undgå att fångsla. I sina novellsamlingar, »Stille Existenser», »Under Aaget» m. fl. är Herman Bang ej mindre intressant.

Likt en annan af Danmarks stora diktare, Drachmann, har Herman Bang stundtals »varit borta» — för att så plötsligt dyka upp med något nytt, sensationellt, vare sig rent literärt eller dramatiskt. För det sceniska har han under de senaste åren mest verkat. Han har i Köpenhamn visat stor kapacitet som dramatisk tekniker. Bl. a. har han ock med mycken ifver sökt att få upp nordiska dramer, främst Ibsens, på den franska scenen. Den norska konsten och litteraturen har i Herman Bang alltid haft en stor beundrare och en trogen vän. Han har

också i Kristiania rönt ett varmt emottagande.

På sin tourné föredrager Bang bl. a. dikter och noveller af J. P. Jacobsen. Han gör det utan »skuespilleri», endast med de enkla medel af hvilka uppläsaren begagnar sig. Det porträtt vi här meddela af diktaren är mycket väl träffadt, med de stora, djupa ögonen och den karaktäristiska ställningen.

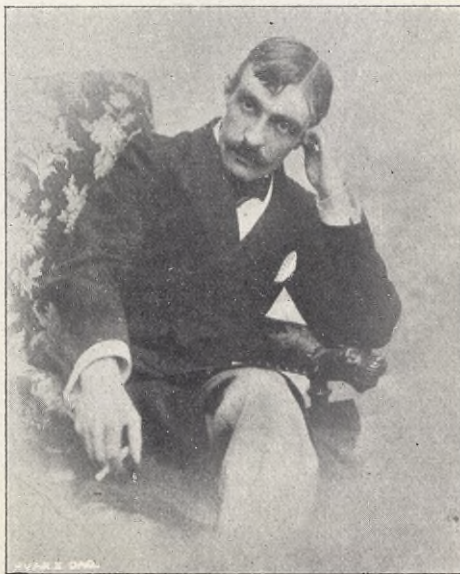

Foto. Orla Bock, Halmstad.

HERMAN BANG.

VECKANS PORTRÄTT-GALLERI

Hyllning.

Den 20 januari fyllde rektorn vid Hudiksvalls högre allm. läroverk dr *August Schagerström* 50 år, i anledning hvaraf den afhållne skolmannen fick mottaga varma lyckönskningar. Läroverkets lärare framburo dessa åtföljda af en prydlig adress, hvilken tolkade den kärlek, vördnad och tacksamhet, med hvilken rektor S. under sin snart 12-åriga verksamhet varit och fortfarande är omfattad af medlärare och vänner. Läroverkets ungdom uppvaktade naturligtvis äfven sin rektor.

AUGUST SCHAGERSTRÖM

TRETTIOÅRSJUBILEUM

firade den 28 januari innehafvarinnan af Allmänna tidningskontoret i Stockholm, fröken *Olivia Nordqvist* — syster till förste hofkapellmästaren Conrad Nordqvist — i det att det välbekanta tidningskontoret vid Gustaf Adolfs torg denna dag ägt bestånd i 30 år och fröken N. allt från dess första dag haft anställning där, tills hon själf öfvertog detsamma. Gratulationer och blommor anlände i mängd, och på kvällen var å restaurang Anglais en fäst anordnad för Allmänna tidningskontorets populära innehafvarinna.

OLIVIA NORDQVIST

FÖDELSEDAGAR.

Den 25 januari fyllde grosshandlaren *Jonas Röst* i Sundsvall 65 år. Utgången ur ett fattigt torparehem har grossh. Röst arbetat sig fram till en ställning som en af Sundsvalls störste köpmän. Under sina yngre år var R. skräddare, bonddräng, timmerhuggare, flottkarl och snickare, blef därpå orgelbyggare och sedan predikant. Hans rika begåfning hade fäst biskop A. F. Beckmans uppmärksamhet på honom. Denne gaf honom först enskild undervisning och därpå »venia» samt uppmanade R. att fortsätta sin predikerverksamhet. Den knappa lönen af 300 kr. nödgade honom emellertid att äfven börja affär och snart visade det sig att R. ägde de yppersta förutsättningar för att med tiden intaga en framstående plats i köpmannakåren. R. är ock högt värderad för sitt ädla hjärta, sin begåfning som talare och andra vackra personliga egenskaper — en äkta kärnnatur, ännu vid 65 år liflig och rask som en yngling.

JONAS RÖST

EN JÄRNVÄGSVETERAN.

En af statsbanornas tjänstemannaveteranerstationsinspektoren i Jönköping frih. *Carl H. S. Vult von Steyern* återgår inom närmaste tiden till privatlivet efter mer än 35-årig tjänstgöring vid trafiken. Frih. Vult von Steyern ägnade sig först åt sjömansyrket, aflade första kl. sjökaptens och ångbåtsbefähafvareexamen 1863, men öfvergick så till »landbackens» samfördsel. Han var stationsinspektör i Laxå 1867-95 och flyttade sistnämnda år till Jönköping.

C. H. S. VULT von STEYERN.

DÖDSFALL.

Den 14 jan. afled i Trelleborg direktör *Bernhard Meijer* 90 år gammal. Med hans bortgång slöts en lång och verkningssrik lefnadsbana. Han var född i Danmark af fattiga föräldrar och måste arbeta för familjens uppehälle, men kunde dock vid 19 års ålder aflägga juridisk examen. År 1846 flyttade M. till Sverige som landtbrukare, först å Gyllerups gård vid Ystad, så på Håckeberga och därpå till Marielund i Kristianstads län. Här var det egentligen som hans framstående egenskaper som jordbrukare framträdde. Men hans krafter togos äfven i anspråk på många andra områden. Dir. M. var sålunda grundare af länets första landbruksskola, flerårig ledamot af Första kammaren, mångårig landstingsman m. m.

BERNHARD MEIJER

Den 15 januari afled i Stockholm en af tullverkets mest trogna och nitiska tjänstemän kontrollören *Carl Leonard Wahlberg* i en ålder af 62 år. Hr W. har tjänstgjort vid tullverket i 40 år, däraf 14 som andre kontrollör vid Stockholms tullkammare och sedan 1898 som kontrollör vid nederlagskontoret. Just i dagarna hade han af generaltullstyrelsen fått förordet till tullförvaltaretjänsten vid sistnämnda afdelning.

CARL L. WAHLBERG

Den 19 jan. afled hastigt i Sundsvall disponentdirektören för Mons trävaruaktiebolag *Magnus Granbom*. G. var född 1852. Hans moder var syster till grundläggaren af Mons sågverk, grossh. Nils Wickström och på dettas kontor i Sundsvall tillträdde G. plats 1879. Sedan 1892 disponentdirektör vid nämnda bolag har G. inlagt stora förtjänster i fråga om denna betydande affärs drift och utveckling. Äfven för kommunala angelägenheter anlitade man hans krafter och insigter och han innehade många förtroendeuppdrag. G. efterlämnar minnet af en årans man med ett godt hjärta och ett redligt sinne.

MAGNUS GRANBOM

Skeppsklararen *Emil Reinhold Boman*, innehafvare af en af Sveriges äldsta och mest betydande skeppsrederi- och ångbåtskommissionsaffärer, afled vid nära 58 års ålder i Stockholm den 28 januari. B. var en framstående affärsmän och utöfvade i det tysta mycken välgörenhet.

EMIL REINHOLD BOMAN

ALBERT EHRÉN SVÄRD †.

Strax efter fyllda 80 år har f. utrikesministern och landsbudsfrödingen i Göteborg greve *Albert Ehrensward* gått huden. Vi hänvisa till den bild HVAR 8 DAG återfår i sitt no 17. Albert Ehrensward var den fint bildade aristokraten och den varme folkvännen. Såsom sådan skall den store Carl August Ehrenswards sonson lefva i vördadt minne. Vid hans bår ha alla fanor sänkts med djup och uppriktig honnör för en verklig riddersman.